

Heetstook narcis scheelt tijd en geld

Na vier jaar onderzoek door WUR, Delphy en een groep narcissentelers ligt er een recept klaar voor een heetstookbehandeling van narcis om daarmee vooral stengelaai te bestrijden. Met deze nieuwe methode is in een kortere tijd een veel groter aantal kisten narcissen te behandelen.

Tekst en fotografie: Arie Dwarswaard

Bob Bisschops (links) reikt het eerste exemplaar van de poster uit aan Peter Pennings van JUB Holland.

Voormalig KAVB-adjunct-directeur André Hoogendijk gaf de aanzet. Hij verbaasde zich er over dat onder meer stengelaai in narcis werd bestreden met een warmwaterbehandeling. Water is immers ook een prima methode om de sporen van de Fusarium-schimmel, verantwoordelijk voor bolrot, te verspreiden. Kan het niet op een andere manier? Een kleine kettingreactie kwam op gang. Onderzoeker Peter Vreeburg van WUR had eerder al proeven gedaan met warme lucht als alternatief voor warm water. Deze proefresultaten waren hoopgevend. Die basiskennis werd ingebracht in een vervolgproject dat in 2017 van start ging en waar teeltadviseur Bob Bisschops

van Delphy zich sterk voor maakte. Geld was nodig en kwam aanvankelijk van een groep narcissentelers die een bijdrage betaalden aan het Heetstookfonds Narcis, een initiatief van de KAVB. Later haakten ook Rabobank, StimuFlori, Anthos en KAVB met een bijdrage aan. Zes bedrijven stelden eigen sortiment beschikbaar om op praktijkschaal mee te draaien in het project. Een van die bedrijven is JUB Holland, waar Peter Pennings verantwoordelijk is voor de kwekerij. “Rudolph Uittenbogaard was al begonnen met het project en toen hij zijn functie aan mij overdroeg, heb ik het voortgezet. Zelf kende ik de heetstookbehandeling al van het ouderlijk bedrijf, waar we hyacinten teelden. Vanuit dit project

konden we een deel van onze narcissenkraam laten meedraaien en dat heeft ons veel waardevolle informatie opgeleverd.” Belangrijk voordeel van de heetstookmethode is de tijdwinst, stelt Bob Bisschops. “Bij de warmwaterbehandeling kun je per keer twee tot zes kisten tegelijk behandelen en dat duurt dan twee tot vier uur. Het heetstoken kan in een heetstookcel, waar je in één keer honderd kisten kunt behandelen.” Pennings beaamt dit volledig. Hij rekent voor dat het hem al gauw 50% manuren scheelt. Elementen uit de nieuwe methode zijn, net als bij heetstook van hyacinten, een periode voorwarmte en daarna het bevochtigen van de bollen om zo de aaltjes te activeren. Dit bevochtigen gebeurt met schuimmiddel en water. “We hebben hiervoor een nieuwe installatie aangeschaft, waarmee elke twee minuten een kist wordt geschuimd”, aldus Pennings.

Belangrijke voordelen van schuimen in kisten zijn volgens Bisschops, dat de bollen op hun plek blijven zitten en dat er geen verspreiding van schimmels tussen kisten plaatsvindt, zoals bij dompelen. Hierdoor is het niet nodig om gewasbeschermingsmiddelen toe te voegen. Daarna volgt de heetstookbehandeling. “De hele procedure beslaat tien dagen. Dan is het klaar. Rhizopus (zacht bolrot) is wel een aandachtspunt. Beschadigingen moeten zo’n tien dagen de tijd krijgen om te herstellen, voordat deze behandeling veilig kan worden toegepast. De afgelopen vier jaar zijn veel cultivars op praktijkschaal getest. In de meeste gevallen ging dit prima. Toch blijft het verstandig om eerst het eigen sortiment te testen. Schakel in twee tot drie jaar over van warmwaterbehandeling naar heetstook. Neem daarvoor de tijd, ook om de heetstookbehandeling in de vingers te krijgen.”

POSTER

Aanvankelijk was het de bedoeling om de informatie alleen te delen met de telers die aan het Heetstookfonds betaalden. Omdat er voor een goed resultaat meer tijd en geld nodig was, leverden meer partijen een financiële bijdrage, waardoor werd besloten om de kennis wel te delen. Die is samengevat op een poster, die aan alle deelnemers van het fonds en alle narcissentelers die lid zijn van de KAVB is toegestuurd. De poster is ook te vinden op www.kavb.nl. ♦